

bili izrazi tih ideja; u njegovom delu ne gledamo samo dramu subjekata koji životom žele nadživeti život, no i dramu jednog ljudstva koje se uputilo ka kulturi i uljudenom životu koji kultura znači; to delo nije samo inventar duhovnih nastojanja naših predaka, no i slutnja jednog punijeg, intenzivnijeg života – punoće životnih oblika, individualnog bogatstva, moralne i estetičke energije koju bi valjalo odnegovati da bismo živeli kao ljudi. Ne znam koliko je ono arhitektonski precizno izrađeno, ima li u njemu one nerušivosti i sjaja dijamanta koji menja vlasnike, ali ne strukturu i svojstva. Čini mi se da je rano o tome zaključivati.

Jedno je, međutim, izvesno, bez obzira na izvesni opštiji nemar i nebriznost prema vrednostima kakve uočavamo u našem vremenu: to delo postavlja strasno, nemirno pitanje: *ko smo mi, kuda idemo kao narod i kao pojedinci, kojim vrednostima smo skloni da okrenemo leđa i na kojima želimo lake uspehe u savremenosti*. Kao da je sklon da se saglasi sa jednom gorkom Skerličevom opaskom o srpskom narodu: da »možda mi kao narod i ne vredimo bogzna koliko, ali sigurno je da smo iznad slike koju je o nama stvorila ne-

prijateljska bečka štampa«. Ta opaska, i stroga i melanholična u istu mah, baca posebno svetlo na duhovni napor Mladena Leskovca. Svestan skroz svega što još nismo domašili, često pogružen i postidjen zbog toga, uči nas svojim delom da se vredi paštiti nad tim pitanjima od kojih zavise naše buduće duhovno lice i suština. Književnost, koju vidi kao veliko lucidno pamćenje, kao zgusnuti život koji može trajati duže od svakog pojedinačnog života, kao i pravda, spora je, ali dostižna. Kad se strasti u vremenu smire i srede, kad nestane onih koji su zaneti ohološću, bili sklóni da zabore taj njen tihi, nezaustavljivi, siguran pokret ka istini i pravičnosti, pokaže se, redovno, da je ona bila dostojna i ljudske muke i ljubavi.

Dozvolite mi, na kraju, da Vam, profesore Leskovac zaželim još mnogo dobrih i plodnih godina za dobro naše književnosti i kulture. Kuća u kojoj primete ovo priznanje – Matica srpska – svojevrsno je pamćenje i Vašeg udela, i tako će biti kako su zapisali i njeni osnivači, »odsada, zauvek, bez prestanka«. Hvala Vam!

*Reč prilikom dodele Nagrade Društva književnika Vojvodine Mladenu Leskovcu.

androgin u trešnjinom vrtu

katalin ladić

KUVANA, BELA RIBA NA ISADORINOM TANJIRU

*Videla sam ga na ulici. Glava mu je bila otkinuta.
Takav mu je horoskop.
Za koji će tren sati ustalitati penu i
Zaceliće mu rane.*

BUYBUY! I'm fly!

*»Šta je svetlost? – levoruka tama.
Dualizam je tek jedan: život i smrt –
dva isprepletana ljubavnika.«*

*Izrasta mu kurata grana što doseže do neba.
I kljucka uokolo sopstvenog vrta.*

*Videla sam ga u jezeru. Mesec mu beše otkinut
s vrata, i vijorio se nešto dalje.
Uhvatio je ribu, stegao je među butine,
popucaše mu žile.*

*Kada se jutro prosulo po baštama,
na Isadorinom se tanjiru ohladila riba.
I njena kuvana, bleđa ruka u jezeru.*

ČIJU TO TINTARU DUVAJU

*S glave mu ne spada moć.
Čaša prijatnog stvaralaštva
prika svakome.
Umetničkoistorijska figura na tripu koja se predala metafori.
Kad se već tako prošpartao
da ga barem ko sačuva!
Privlačan, dakle biseksualan.
Vidovito putovanje jednog gmizavog ega
po poljima repe srednjoistočne Evrope.
Američka mitološka zvezda.
On, šaman-pešak, pešak-Kentaur!
Kopiraju mu hodoljublje, prepešačuju ga,
misle valjda da stvaraju istoriju.
On je istorijska draperija od gipsa.
Zanimljiv je samo dok im curka kroz prste i dok je krotljiv.
To je istorijska masturbacija.
Čim očvršne, zariju ga jedno u drugog.*

za Gregora Davidowa

GLE, GLE OVAJ SJAJNI NAVOJ!

*»landara
u vreli kamen zarivena sekira«*

*A i ti je pogledaj, nago,
poslušno, novootkriveno kosmičko, ljudsko biće,
što postade životni saputnik riđeg šiblja,
jogunast, lep i opasan
presamićen u struku
beživotno u sivim nebesima
odakle se provaljuju bure i tuga
što pročišćava, gnev i gorka pobeda,
ti treperavi jarbole,
nervozni instrumentu što dolazi iz daleka.*

O, AKO ZATARABE TE SMEĐE OČI

*Ko vani; Ko iznutra krešti?
odnose život s naslonom, mili.
Šta će biti samnotobom? Nekada je grana dobra.
Vreme koje se proređuje. Imaš li vazduha?
Sam. Treba to, treba.*

ANDROGIN U TREŠNJINOM VRTU, U LJULJAŠCI

*Lepoto moja! Zoro
u plavom ruhu! Med' ledenim stolicama.
Ljubavniče moj sasušenog zagrljaja, što nosiš moje odore.
Zazelena ogradno moja, kreštavi prozoru.
U ponorima prozora tragam za tvojim očnjacima
svojim biserima zadržim od znoja.
More kože što diše!
Ljubavi! U ustima nam pulsira
zapenjena poštanska marka.*

UBRZANO SE KREĆEM I SVE ME KIŠNE KAPI ZAIBILAZE

*Postavili su flašu
u kojoj me nije bilo kod kuće.
I sklonila sam je u onu stranu gde obitavaju neke druge
(staklene vizije intimnog kaleidoskopa.
Čuj, osećaš li ti kako je ovo fina stvar?
Onog što je gipsani plam,
što brzo hođi, sva kišna tanad obilaze i izbegavaju.*

GOSPOJ' CA G.

u spomen Gezi Čatu

*Isplazi svoj modri jezik noći,
tvrda, samotna noći.
Na dnu mutnog jezera
nacerena visi o belilu međuočnih
užadi, brijući se,
ona, gobinja deterđženata, magija četke za pranje.*

Pričekaj, jutro orošeno!

Prepev i izbor: Robert G. Tili

NAPOMENA

Od ovog broja POLJA uređuje novo uredništvo u sastavu: Silvija Dražić, Zoran Đerić, Simon Grabovac, Petru Krdu, Alpar Lošonc, Aleksandar Petrović, Đorđe Pisarev i Mirosljub Radojković, izabrano na osnovu saglasnosti osnivača PK SSOV, na sednici Radničkog saveta OOUR »REDAKCIJA DNEVNIK« održanoj 6. marta 1984. godine. Dosadašnjim članovima redakcije i glavnom i odgovornom uredniku Jovanu Živlaku najsrdačnije zahvaljujemo na radu i celokupnom zalaganju da se unapredi časopis, sa nadom da će i u buduće nastaviti uspešnu saradnju, želeći im uspeha na novim dužnostima.

Verujemo da će svi dosadašnji saradnici i prijatelji nastaviti saradnju doprinoseći uspešnom radu i delovanju našeg zajedničkog časopisa.